

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **U. I.**, zast. Mgr. Beatou Kaczynskou, advokátkou se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 6. 2019, č. j. OAM-62/ZA-ZA09-P15-PD3-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 12. 2019, č. j. 61 Az 27/2019 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce, Mgr. Beatě Kaczynské, advokátce se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 6. 2019, č. j. OAM-62/ZA-ZA09-P15-PD3-2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“), nebyla žalobci podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o azylu“) prodloužena doplňková ochrana.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhal jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že i nadále existují důvody pro prodloužení jemu udělené doplňkové ochrany, neboť v případě návratu do země původu mu stále hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu; v Uzbekistánu totiž dosud reálně nedošlo k tak výrazné změně poměrů, která by toto nebezpečí mohla jednoznačně vyloučit. Žalovaný navíc rozhodl na základě nedostatečně zjištěného stavu věci.

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 9. 12. 2019, č. j. 61 Az 27/2019 - 36 (dále jen „napadený rozsudek“), podanou žalobu zamítl. Předdeslal, že žalobci byla udělena doplňková ochrana rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 3. 2013; ten přitom vycházel jak z jeho výpovědi, tak z tehdy aktuálních informací ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu (konkrétně z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 29. 11. 2011,

č. j. 123462/2011-LPTP, z níž soud obsáhle citoval). Nyní napadené rozhodnutí však vychází z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, č. j. 119896/2017-LPTP, a ze dne 7. 3. 2019, č. j. 102817/2019-LPTP, jež soud také zevrubně rekapituloval. Naznal přitom, že podle nynějších informací může hrozit nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu spočívající v postihu navrátilivších se občanů ze zahraničí (včetně žadatelů o mezinárodní ochranu) již pouze státními orgány sledovaným odpůrcům režimu, zatímco ekonomičtí či studijní migranti úřady Uzbekistánu nezajímají. Žalobce před správním orgánem vypověděl, že žádné problémy s uzbeckou policií neměl a nezmínil se ani o jakýchkoli svých politických aktivitách, pro které by v případě nuceného návratu do země původu měl být postihován. Pakliže se nezaregistroval na zastupitelském úřadu Uzbekistánu v České republice a pobýval zde déle než po dobu platnosti svého výjezdního štitku, není ani tato skutečnost překážkou pro návrat do země původu, neboť žádné sankce v tomto směru uzbecká legislativa nepřepokládá. Krajský soud proto přisvědčil žalovanému, že (od předchozího prodloužení doplňkové ochrany) došlo k takové zásadní změně situace v zemi původu žalobce, která umožňuje učinit závěr o neexistenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaným shromážděné informace přitom soud považoval za aktuální, vyvážené a dostatečné pro rozhodnutí ve věci; skutkový stav proto shledal dostatečně zjištěným. Závěrem zdůraznil, že problematiku legalizace pobytu řeší zákon o pobytu cizinců na území České republiky, jehož institutů žalobce mohl a může využít; nelze je však nahrazovat formou azylu či doplňkové ochrany dle zákona o azylu.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které jej navrhl zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. K přijatelnosti kasační stížnosti uvedl, že přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jeho právního postavení; nesprávně totiž aplikoval § 53a odst. 4 zákona o azylu, když pominul důvody, pro které mu byla původně udělena doplňková ochrana.

[5] V rámci věcných námitek pak stěžovatel pouze shrnul argumentaci uvedenou již v žalobě. Připomenul, že vytýkal žalovanému neopatrění si dostatku podkladů pro rozhodnutí; závěry o zlepšení situace v Uzbekistánu a neexistenci nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu pak považoval za předčasné, spekulativní a založené pouze na domněnkách. Byl proto přesvědčen, že v jeho případě jsou i nadále dány důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, neboť mu v případě návratu do Uzbekistánu stále hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu; důvody, pro které mu byla udělena doplňková ochrana, tedy trvají. Závěrem kasační stížnosti lakonicky uvedl, že jelikož se krajský soud v napadaném rozsudku ztotožnil se závěry žalovaného a rozhodl o zamítnutí žaloby, tak se závěry krajského soudu nesouhlasí a považuje je za nesprávné.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti. Stěžovateli byla doplňková ochrana udělena pouze a jen z důvodu, že podle tehdejších informací mohl být v případě návratu do vlasti kvůli svému dlouhodobému pobytu v zahraničí bez souhlasu uzbeckých státních orgánů vystaven nelidskému či ponižujícímu zacházení; v mezidobí od udělení mezinárodní ochrany však došlo k podstatným změnám v možnosti vycestování a návratu občanů Uzbekistánu do vlasti, a tito již nyní automaticky nečelí závažným problémům. Ze strany žalovaného přitom byly získány veškeré nezbytné informace a reálie o zemi původu, díky čemuž unesl důkazní břemeno. Své závěry přitom postavil na aktuálních, transparentních a dohledatelných informacích; skutkový stav tedy byl spolehlivě zjištěn.

pokračování

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti kasační stížnosti dle § 106 s. ř. s., byť na samé hranici projednatelnosti.

[8] Před přistoupením k meritu věci, tj. posouzení důvodnosti kasační stížnosti, se však Nejvyšší správní soud musel nejdříve zabývat otázkou její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna v tomto usnesení citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení rovněž uvedl, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž též uvést, v čem stěžovatel spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

[11] V tomtéž usnesení poskytl Nejvyšší správní soud typový výčet situací, kdy bude podmínka podstatného přesahu významu kasační stížnosti nad vlastními zájmy stěžovatele zpravidla splněna. „*O přijatelnou kasační stížnost se může zpravidla, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, což znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se pak v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“*

[12] Přijatelnost své kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v jím tvrzeném zásadním pochybení krajského soudu, které však spočívá pouze v nesprávném právním posouzení aplikace § 53a odst. 4 zákona o azylu, resp. nedostatečně zjištěném a nesprávně vyhodnoceném skutkovém stavu právě jeho v případě. Tyto stěžovatelem předestřené důvody však nemohou vést k přijatelnosti kasační stížnosti. Jestliže totiž brojí proti nesprávnému zjištění skutkového stavu, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že *„rozsbah a správnost zjištění relevantního skutkového stavu žalovaným je otázkou dokazování, které probíhá v každém řízení individuálně; z uvedené individuality pak plyne rozdílná relevance určitých dokazovaných skutečností pro následné právní posouzení, jež je projevem zde dominující zásady volného hodnocení důkazů. Typové důvody přijatelnosti vymezené pod bodem 4) písm. a) a b) usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, se vážou k otázkám právním a jejich řešení právě správním soudem, nikoli správním orgánem“* (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2019, č. j. 2 Azs 301/2018 – 37). Tvrzené nedostatky ve zjištění a posouzení individuálního skutkového stavu věci tedy samy o sobě nemohou být vadou, která by byla způsobilá být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti; krajský soud se nadto při přezkoumávání skutkového stavu nedopustil pochybení, která by svojí povahou stála proti samotným základním zásadám přezkumného soudního řízení, a ani napadený rozsudek nevykazuje žádné extrémně závažné nedostatky, které by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat bez povšimnutí. Samotná polemika stěžovatele s právními závěry (subsumpcí zjištěného skutkového stavu pod právní normu a její výklad), ke kterým krajský soud ve věci dospěl a jež zjevně nejsou v příkrém rozporu se skutkovými zjištěními, přitom rozhodně není důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud navíc neshledal ani žádné zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, neboť ten respektoval ustálenou judikaturu a zároveň nikterak (natož hrubě) nepochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[13] Nejvyšší správní soud zároveň poukazuje na to, že ve skutkově obdobných věcech (k problematice postupu veřejné moci vůči občanům Uzbekistánu navracejícím se ze zahraničí a politické situaci v Uzbekistánu po nástupu nového prezidenta Šavkata Mirzijojeva) již shledal Informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 22. 11. 2017, č. j. 119896/2017-LPTP (z níž mimo jiné vycházel žalovaný i v nyní projednávaném případě), za aktuální a dostatečnou. Naznal přitom, že *„ačkoli tamější (uzbecká) vláda pohyb svých občanů poměrně bedlivě sleduje, ekonomičtí migranti ani neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu obvykle nečelí po návratu do Uzbekistánu problémům ze strany státních orgánů. V případě dlouhodobého pobytu občanů v zahraničí lze v praxi očekávat pouze potíže těchto osob při vydání nového výjezdního povolení v budoucnu. K vyvrácení závěru, že mu (stěžovateli) v takové situaci nebrouží újma, která by byla relevantní dle zákona o azylu, však stěžovatel nepředložil žádná určitá tvrzení opřená o konkrétní důkazy. Tvrzení, že s nástupem nového prezidenta Šavkata Mirzijojeva nedošlo k zásadní změně situace v oblasti lidských práv, není dostatečné.“* (srov. usnesení NSS ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 291/2018 – 25, shodně usnesení NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 Azs 81/2019 – 33). Ani v řešené věci přitom stěžovatel nepředložil žádná konkrétní tvrzení, že mu i po změně poměrů v zemi hrozí nebezpečí vážné újmy.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[14] S ohledem na skutečnost, že stěžovatelem tvrzený důvod přijatelnosti kasační stížnosti nebyl shledán, přičemž ani Nejvyšší správní soud *ex offio* nenalezl žádnou otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl vyslovit za účelem sjednocování judikatury, nemohl dospět k jinému závěru, než že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

[16] Usnesením krajského soudu ze dne 3. 9. 2019, č. j. 61 Az 27/2019 - 19, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní Mgr. Beata Kaczyňská, advokátka se sídlem Masarykovy sady 76/18, Český Těšín V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni odměnu za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 3 téže vyhlášky]. Advokátka je plátkyní DPH. Celková odměna tedy činí částku ve výši 4 114 Kč, která jí bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu